

รายงานการจัดทำโครงการเสวนาการจัดการความรู้ ด้านการวิจัย

เรื่อง “แนวทางปฏิบัติที่ดีในเรื่องของการวิจัยในชั้นเรียน”

คณะศึกษาศาสตร์ ครั้งที่ ๓/๖๕

วันพุธที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๕

ชั้น ๓ ตึก EOB ห้อง ๓๐๒ คณะศึกษาศาสตร์

คณะกรรมการ KM TEAM การจัดการความรู้ ด้านการวิจัย

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลทิพย์ ศรีหาเศษ	หัวหน้าทีม KM TEAM
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ ลักษณะ	KM TEAM
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตราภรณ์ บุญถนอม	KM TEAM
๔. อาจารย์ยาซา มะหะมาน	KM TEAM
๕. นางสาวเนตรนภิศ พหลยุทธ	คุณลิขิต และเลขานุการ KM TEAM

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๑. อาจารย์ ดร.นิสสรณ์ บำเพ็ญ	กลุ่มเป้าหมาย
๒. อาจารย์ ดร.ดารุณี ทิพยกุลไพโรจน์	กลุ่มเป้าหมาย
๓. อาจารย์เสาวลักษณ์ โคตรสุวรรณ	กลุ่มเป้าหมาย
๔. อาจารย์ ดร.กรรณิการ์ แสนสุภา	กลุ่มเป้าหมาย
๕. อาจารย์ ดร.อรชูลี นิราศรพ	กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนะวงค์ หงษ์สุวรรณ

สวัสดีครับ คณะกรรมการอนุกรรมการ KM ทางด้านการวิจัย ผมผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนะวงค์ หงษ์สุวรรณ วันนี้รับหน้าที่ดำเนินรายการเบื้องต้น ส่วนประเด็นเจาะลึกจะเป็นของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ ขออนุญาตให้ประธาน KM ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาติยะ พัฒนาศักดิ์ กล่าวเบื้องต้นพักท้าย คณะกรรมการอนุกรรมการ KM ทางด้านการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาติยะ พัฒนาศักดิ์

สวัสดีครับคณะกรรมการอนุกรรมการ KM ทุกท่านนะครับ ในเรื่องของ KM เรา ภาคบายนี้อจะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในการวิจัยในชั้นเรียน กลุ่มเป้าหมายของเราอาจจะใหม่มากแต่น่าจะวัดผลได้ชัดเจนวันนี้จะเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ว่าอาจารย์มีอะไรที่อยากจะพูดอยากจะคุยก็ขอให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนะวงศ์ หงษ์สุวรรณ

เบื้องต้นทาง KM ใหญ่ได้เลือกหัวข้อการผลิตบัณฑิตและด้านการ ครึ่งนี้ส่วนใหญ่มีแนวคิดกันว่าให้ทำเรื่องเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ได้หัวข้อ เราก็มองว่า ใครที่ทำวิจัยในชั้นเรียนบ้าง และใครที่จะมาเป็นกลุ่ม เป้าหมายนี้ได้บ้าง ผมก็เลยเลือกมา ๕ ท่าน ตามคำสั่งที่ท่านได้ เราได้ดำเนินการหาผู้ที่มีองค์ความรู้ด้านเกี่ยวกับ วิจัยในชั้นเรียน ทางคณะกรรมการก็เลยได้เสนอทั้ง คือ ๑. อาจารย์ยาชา มะหะมาน ๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรภรณ์ บุญถนอม ทั้ง ๓ ท่าน มีองค์ความรู้ทางด้านนี้จริงๆ ผมขออนุญาตวันนี้ก็เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มเป้าหมาย การเสวนาครั้งนี้จะเห็นว่าไม่มีการประชุมเกิดขึ้น ไม่มีเป็นวาระที่ ๑ ๒ ๓ ๔ แต่จะเป็นการลิขิต ลิขิตคือการถอดเทปเป็นลายลักษณ์อักษร และลายลักษณ์อักษรจะแปร ผลเพื่อเผยแพร่ ให้คนได้เห็นและนำไปใช้ได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ

สวัสดีท่านวิทยากรกับอาจารย์ใหม่ ถือว่าเป็นรุ่นน้องพบรุ่นพี่ละกันนะ เป็นการแลกเปลี่ยน ในมุมมองของ การวิจัยของดิฉันเองนะคะ มันก็เหมือนรุ่นน้องพบรุ่นพี่ เพราะฉะนั้นในรอบที่ ๑ เพื่อเป็นการแนะนำตัวของรุ่นน้อง ให้รุ่นพี่รู้จักนะคะ ก็อยากจะให้อาจารย์ใหม่แต่ละท่านช่วยแนะนำตัว และลองบอกว่าในมุมมองเรื่องของการวิจัยใน ชั้นเรียนในตามความเข้าใจของเราหรือตามประสบการณ์ของเราเอง มีความเข้าใจอย่างไร เริ่มต้นที่ อาจารย์ ดร. ดารุณี ทิพยกุลไพโรจน์ ค่ะ

อาจารย์ ดร.ดารุณี ทิพยกุลไพโรจน์

สวัสดีค่ะ วิจัยที่ขอทุนไป ทำเกี่ยวกับเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีของคณะศึกษาศาสตร์” ในความเข้าใจเกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียน คือ เป็นการทำการวิจัยที่มุ่งแก้ไข ปัญหาที่เกิดในชั้นเรียน

อาจารย์เสาวลักษณ์ โคตรสุวรรณ

สวัสดีค่ะ ชื่อวิจัยที่ทำคือ “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาจีน ด้วยการใช้เกมส์ในชั้นเรียน” กลุ่ม ทดลองก็ คือ เด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒-๓ เป็นเกมในชั้นเรียน ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กเพิ่มมากขึ้น เพราะ เป็นการให้เด็กประถม ถ้าเราสอนเป็นการให้เด็กพูดตาม เล่นเกมส์ ก็จะทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียนเกิดความ เพลิดเพลิน ก็จะสามารถทำให้เด็กมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

อาจารย์สมกมล รักวีธรรม แทน อาจารย์ ดร.นิสสรณ์ บำเพ็ญ

ในส่วนของอาจารย์นิสสร จะทำการศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนาบอร์ดเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่องปรัชญาการศึกษา สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ในส่วนนี้มองว่ามีความสนใจในการใช้บอร์ดเกมมา

ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เกมส์ที่นำมาใช้คือเส้นทาง ให้นักศึกษาได้เห็นเส้นทาง แล้วก็พยายามวางแผนว่าเขาจะไปเส้นทางไหนได้มากที่สุด ณ ตอนนั้นวิชาของเราเอง ก็จะเป็นวิชาภูมิศาสตร์หมวด ซึ่งเราเองจะให้นักศึกษารู้จักชื่อเมืองแต่ละเมืองที่เค้าต้องการหาจุดเริ่มต้นไปยังจุดปลายทางได้ อันนี้เป็นเหมือนการพัฒนาในชั้นเรียนเช่นเดียวกัน เลยคิดว่ามีความน่าสนใจมากๆ แต่ก็ยังไม่ได้ศึกษาลึกซึ้งถึงเรื่องกระบวนการการศึกษาค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ

ขอบคุณสำหรับอาจารย์น้องใหม่ จากข้อมูลเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าหลายๆท่านยังไม่ได้มีประสบการณ์ หรือว่ายังไม่ได้ทำงานวิจัยในชั้นเรียนมาก่อน แล้วในขณะเดียวกันงานวิจัยที่ทำอยู่ในตอนนี้อาจจะไม่เกี่ยวข้อง แต่ในอนาคตอาจจะต้อง ใช้งานวิจัยในชั้นเรียนเข้ามาช่วยเรื่องการเรียนการสอน ในมุมมองของการทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นมันก็มีรายละเอียด แนวคิด หลักการที่สำคัญอยู่ ซึ่งในโอกาสก็จะขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ เป็นผู้นำเสนอด้วยค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ

ก็ขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ นะครับ เนื่องจากว่าวันนี้ที่เรามาคุยกัน เราคุยกันในฐานะที่เราอยู่มาก่อนละกัน วันนี้เรามาแชร์ความรู้กัน นอกจากความรู้ทางด้านการวิจัยแล้ว เราต้องรู้เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัย ก็จะทำให้เราวิจัยได้อย่างราบรื่นขึ้นนะครับ ซึ่งวันนี้ผมก็เก็บความรู้มาจากงานในบทความหนังสือ handbook of research on teaching ของ avra ซึ่งโดยปกติของงานวิจัยในชั้นเรียน อย่างเมื่อสักครู่อจารย์บางท่านก็จะบอกว่าเขาอยู่สายภูมิศาสตร์ทำงานวิจัยชั้นเรียนค่อนข้างยากลำบาก เพราะว่าเราไม่ได้เรียนมาด้านนั้น แต่ว่าจริงๆแล้วเราสามารถทำได้ แม้ว่าเราไม่ได้จบศึกษาศาสตร์ เราอาจจะจบคหกรรม จบ ภูมิศาสตร์ จบอะไรมาก็แล้วแต่ เราสามารถทำวิจัยในห้องเรียนของเราได้ ซึ่งมันเป็นการทำตามความเชี่ยวชาญของเรา เช่น แนนอนตัวแปรของภูมิศาสตร์เยอะเยอะเลย ทักษะการทำแผนที่ ทักษะการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เยอะเยอะเลย ซึ่งเราสามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับวิจัยพวกนี้มาช่วยพัฒนาการเรียนการสอน เพราะฉะนั้นวิจัยในชั้นเรียน เริ่มจากความเชี่ยวชาญของเรา เริ่มจากงานที่เราทำ เริ่มจากสิ่งที่อยู่รอบตัวเรานะครับ เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นแบบรุ่นพี่กระซิบบอกเลยละกันนะครับ เล็กๆ แต่สวยงาม ทำอะไรที่มันจบภายในปีนี้ แล้วก็สามารถเผยแพร่ได้ ก่อนกำหนดการ เพราะฉะนั้นวิจัยในชั้นเรียนก็อาจจะเป็นอีกหนึ่งงานหนึ่งที่เราสามารถเอามาใช้ได้ นะครับ แต่ไม่ใช่ว่าเราไม่มีศักยภาพในการทำงานใหญ่โตได้นะ แต่เรามีเวลาจำกัด แล้วเราก็ทำเป็นทีม เราจะทำกันคนละเล่ม แต่เราจะช่วยกันทำ เราอาจจะจับคู่กันก็ได้ครับ เพราะแต่ละคนเก่งแต่ละด้านไม่เหมือนกัน บางครั้งจะทำให้อุปสรรคของเราผ่านไปได้อย่างรวดเร็ว และจะทำให้วิจัยของเราราบรื่น และประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดีนะครับ

อาจารย์ยาชา มะหะมาน

สำหรับของผมนะครับ ขอเพิ่มเติมจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ ประเด็นในเรื่องของการดำเนินงานของเรา ผมขอพูดในลักษณะเรื่องของท่านในการทำวิจัย นะครับว่า เพราะว่าในบางครั้งเงินไม่ใช่ทุกอย่างก็จริง แต่ก็ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้งานของเรา เพราะทุกอย่างจะต้องลงทุนหมด และก็อาจจะมีการขอทุน คณะเราเนี่ยจะได้งบประมาณมาเท่าไร และก็ได้เงินโครงการละเท่าไร แต่จะแนะนำอาจารย์ทำงานมาครบ ๑ ปี แล้วก็อาจจะไปขอทุนทางสถาบันวิจัยฯ ซึ่งงบประมาณก็จะให้สูงกว่าทางคณะครับ หรือถ้าอาจารย์แบบมีความเชี่ยวชาญมากสามารถขอภายนอกได้ก็จะยิ่งดี อันนั้นก็จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะสามารถทำให้งานของเราที่จะแข่งแรงยิ่งขึ้น และเรื่องจริยธรรม ก็ต้องมีการเตรียมตัว เพราะอย่างน้อยขั้นตอนการดำเนินงานการขอจริยธรรม ประมาณ ๓ เดือน กว่าจะอนุมัติ ดังนั้นต้องมีการวางแผนเรื่องจริยธรรมด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ

ขอบคุณท่าน อาจารย์ยาชา มะหะมาน นะคะ อันนี้ก็เป็นเรื่องของการทำวิจัย ในเรื่องของการดำเนินงาน ทั้งงบประมาณ เรื่องจริยธรรม ซึ่งเดี๋ยวนี้ค่อนข้างให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาในการดำเนินงาน เพื่อให้งานของเราดียิ่งขึ้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรภรณ์ บุญถนอม

ของอาจารย์ส่วนใหญ่จะเป็นเฟรตแรกของคนที่จะทำ R&B ซึ่งที่จะทำ Research development เขาจะนำไปใช้เข้าสู่ Action research อีกครั้งหนึ่ง ไม่ว่าจะทำอะไรแล้วแต่ มันจะสัมพันธ์กันหมดนะคะอาจารย์ ในที่สุดแล้วจะนำไปใช้ยังไงให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักศึกษาเรา ก็เลยมองว่าอย่างที่คุณทำงานวิจัย นุ่มก็จะใช้คล้ายๆ อาจารย์คะ แนวทาง Action research เราทำในเชิงปริมาณเฉยๆ แล้วมันค่อยๆ ตอบโจทย์เรา เหมือนท่านอาจารย์ทำเชิงคุณภาพเพิ่ม ตัว Action research ก็ทำเชิงคุณภาพ เพื่อดูว่าปัญหาที่มันเกิดขึ้นจริงๆ ในชั้นเรียน แล้วมันคืออะไร ที่นุ่มอยากแลกเปลี่ยนคะ คือ ให้เด็กเขียนแผนการสอน ตัวแปรตามของเป้าหมาย คือ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของเด็กในวิชาวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เราประเมินเขาก็จะมีในเรื่องของความสามารถในการเขียนแผน เรื่องของความสามารถในการจัดเตรียมเนื้อหา แล้วก็ความสามารถในการสื่อสารเชิงบวก แล้วก็ทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ ใช้งานเด็กมาประเมินคุณภาพดู อย่างเช่น ดูวัตถุประสงค์ที่เด็กเขียน เขียนว่ายังไงบ้าง แล้วก็ประเมินเด็กว่าเด็กเขียนได้ตามแผนที่เราสอนไหม เราบอกให้เด็กเขียน KPA วัตถุประสงค์ข้อแรก คือ ออกแบบการทดลอง ออกแบบการทดลองมันเป็น Process เราก็ย้อนกลับไปดูว่าตอนเราสอน เรางงหรือเด็กงงเองเริ่มไม่แน่ใจ เราใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่แบบให้เด็กลงมือทำแล้วเราก็อธิบายไป ปรากฏว่าพอเรามาตีความในเชิงคุณภาพ ซึ่งทำให้เห็นว่านักศึกษามีปัญหาในการจำแนกวัตถุประสงค์ ให้เขียนอยู่ในกลุ่มของ KPA ซึ่งแปลว่าสิ่งที่สอนไปนักศึกษายังไม่เข้าใจ แปลว่าอันนี้เราทำวิจัยในชั้นเรียนแล้ว แล้วเราก็เอามาดูว่าทำไมนักศึกษาเขียนไม่ได้ ต้องกลับไปดูอีกทีว่าเกิดอะไรขึ้น Process อาจจะต้องสอนใหม่หรือ

อาจจะให้แบบฝึกหัดไม่พอรีปาวแบบนี้คะ อันต่อมา อันนี้ให้เด็กเขียนในส่วนของสาระการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้แบบสั้นๆ ว่าเด็กจะเลือกเขียนได้ยังไง ก็เป็นเรื่องของซีพจร เรื่องของอัตราการเต้นของหัวใจ จริงๆ แล้ว ๒ คำนี้มันไม่เหมือนกัน แต่เด็กไม่ได้เขียนอธิบายความแตกต่างกัน เพราะอันนี้มันมาในเรื่องของส่วน Knowles ว่าเด็กเนี่ยมีปัญหาในเรื่องของความสามารถในการจัดเตรียมเนื้อหา เพราะเวลาเราทำเชิงคุณภาพ เราได้รายละเอียดของเขามาแล้ว เราต้องมาจัดให้มันอยู่ในตรึม ว่ามันอยู่ตรึมอะไร ตรึม ๑ ๒ ๓ เสร็จแล้วก็ดูว่าเด็กเนี่ยไม่ได้อธิบายสิ่งที่เด็กต้องอธิบายคือตัวนี้ แต่เด็กไม่ได้อธิบาย เราก็เขียนแปลตีความไปว่า สิ่งที่เขาตอบคือ ๑. เขาตอบเนื้อหา ก่อนหลังการเริ่มใช้เนื้อหา ๒. นักศึกษาขาดการค้นหาข้อมูลเชิงลึกของสาระสำคัญเชิงวิทยาศาสตร์ ๓. การสื่อสารเชิงบวก ปัญหาคือ นักศึกษาพูดไม่เพราะ พูดจาไม่ดีตอนสอน แต่พูดกับเราดี ก็เลยมองว่าอยากให้อาจารย์ทำเชิงคุณภาพตามมาด้วย เพราะมันจะช่วยขยายองค์ความรู้ที่เราได้ เพราะว่าเราจะได้รู้ว่าอะไรกันแน่ที่เราต้องมาแก้ไข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ

สำหรับการเสวนาในวันนี้ เราก็ได้รับประโยชน์ ได้ความรู้และคำแนะนำเพิ่มเติมจากรุ่นพี่ที่มหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์และความรู้ในเรื่องของการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ไม่มากนักนะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนะวงศ์ หงษ์สุวรรณ

ขอนัดหมายนะครับ วันอังคารที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๖๕ จะมีการประชุมอีกครั้ง พร้อมกับแผนโปรสเตอร์ที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว เพื่อติดตามผลของการนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ของกลุ่มเป้าหมายครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนะวงศ์ หงษ์สุวรรณ กล่าวขอบคุณท่าน ๑. อาจารย์ยาชา มะหะมาน ๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะนา ๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ บุญถนอม ทั้ง ๓ ท่าน และอาจารย์ทุกท่านที่ได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในวันนี้ครับ

เลิกกิจกรรมเวลา ๑๕.๓๐ น.

(นางสาวเนตรนภิศ พหลยุทธ)

กรรมการและเลขานุการ

ผู้จัดรายงานการจัดโครงการ